

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/17/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2619202383
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Bibiána Ťažiarová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2619202383.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Bibiána Ťažiarová a členiek senátu: JUDr. Zlatica Javorová a JUDr. Gabriela Brišková, v právnej veci žalobcov: 1. E. R., nar. XX.X.XXXX, bytom O. XX, XXX XX Y., Spolková republika Nemecko, 2. Y. R., nar. XX.X.XXXX, bytom O. XX, XXX XX Y., Spolková republika Nemecko, obaja zastúpení splnomocneným zástupcom: JUDr. R. W., nar. X.X.XXXXX, bytom U. - L., U. XXXX, proti žalovaným: 1. N. S., nar. X.XX.XXXX, bytom U. - L., J. V. XXXX, zastúpený splnomocnencom: Advokátskou kanceláriou Machová, s.r.o., IČO: 36 864 544, so sídlom Skalica, Sasinkova 886/16, 2. T. F., nar. X.XX.XXXX, bytom U. - L., W. XXXX/XX, 3. Bc. M. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom U. - L., W. XXXX/XX, obaja zastúpení AK: JUDr. Edita Lehocká, IČO: 36 079 651, so sídlom Šaštín - Stráže, Štúrova 1267, o určenie neplatnosti právneho úkonu, na odvolanie žalovaných 1., 2., 3., proti rozsudku Okresného súdu Senica č. k. 7C/46/2019-64 zo dňa 30. júna 2020, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd I. výrok napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie p o t v r d z u
je, II. výrok m e n í tak, že žalobcom 1. a 2. priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1., 2., 3. v plnom rozsahu.

II. Žalobcom 1. a 2. p r i z n á v a voči žalovaným 1., 2., 3. nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. výrokom určil, že kúpna zmluva uzatvorená medzi predávajúcim N. S., rod. S. a kupujúcimi T. F., rod. F. a manželkou Bc. M. F., rod. S., ktorej predmetom je prevod podielu vo výške 103/5760 - in na pozemku parcely reg. „E“ parc. č. 2778/2 nachádzajúcich sa v obci U. - L., k.ú. U., zapísaných na LV č. XXXX, ktorý vedie Okresný úrad Senica, katastrálny odbor, na základe ktorej bol vklad vlastníckeho práva v prospech kupujúcich povolený dňa 19.10.2017 pod číslom V-2648/2017 je neplatná, II. výrokom priznal žalobcom 1. a 2. náhradu trov konania vo výške 100 %, s tým, že o trovách konania súd prvého stupňa rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 40a, § 140, § 140a, § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v platnom znení (ďalej len „katastrálny zákon“), s poukazom aj na procesné ustanovenie § 137 písm. d), § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že podľa LV č. XXXX pre obec U. - L., k.ú. U. bol dňa 19.10.2017 Okresným úradom Senica, katastrálnym odborom povolený vklad kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností, uzatvorenej medzi predávajúcim N. S. a kupujúcimi T. F. a jeho manželkou

Bc. M. F., predmetom ktorej je prevod podielu vo výške 103/5760 - in na pozemku parcely reg. „E“, parc. č. 2778/2 nachádzajúcej sa v obci U. - L., k.ú. U. (vklad kúpnej zmluvy do katastra nehnuteľností bol povolený pod číslom V-2648/2017). Kupujúci T. F. a manželka M. F. predtým neboli spoluvlastníkmi žiadneho podielu na predmetnej nehnuteľnosti. Medzi stranami nebolo sporu o tom, že k predmetného prevodu medzi žalovaným 1. a žalovanými 2. a 3. prišlo.

4. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie právne uzavrel, že prvoradé bolo potrebné skúmať, či je takto podaná určovacia žaloba prípustná v zmysle § 137 CSP. V prípade podanej žaloby sa jedná o žalobu podľa ust. § 137 písm. d) CSP. Niet pochyb, že právnou skutočnosťou je (aj) právny úkon, ktorý je právnou teóriou charakterizovaný ako tzv. subjektívna právna skutočnosť. Pokiaľ tu teda ide o žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu, táto je subsumovateľná pod ust. § 137 písm. d) CSP upravujúce určenie právnej skutočnosti a nie pod ust. § 137 písm. c) CSP ako ju nesprávne zaradili žalovaní 1. až 3. Nová koncepcia určovacích žalôb kreovaná prijatím Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016 v podobe ustanovenia § 137 písm. c) a písm. d) CSP je totiž založená na tom, že určovacia žaloba má smerovať k určeniu konkrétneho práva, a to k určeniu jeho existencie alebo neexistencie, ak na takomto určení je naliehavý právny záujem. Je samozrejme možné aj naďalej žalovať na určenie právnej skutočnosti, to je ale limitované prípustnosťou takejto žaloby vo väzbe na osobitný právny predpis. Z citovaného vyplýva, že nová úprava určovacích žalôb smerovala k tomu, aby boli určitým spôsobom „odfiltrované“, teda vylúčené ako procesne neprípustné také žaloby, ktoré s konečnou platnosťou neriešili daný právny vzťah a v zásade boli len akoby medzistupňom ku podaniu ďalšej žaloby (rozhodnutie KS Trnava sp. zn. 9Co/343/2018). Podaná žaloba takouto „zbytočnou“ žalobou nebola. Vo vzťahu k ust. § 137 písm. d) CSP takýmto osobitným predpisom je ust. § 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. katastrálneho zákona, z ktorého vyplýva, že súdne rozhodnutie o vyslovení neplatnosti konkrétneho právneho úkonu je spôsobilým právnym podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností vyznačením stavu existujúceho pred právnym úkonom, ktorého neplatnosť sa súdnym rozhodnutím konštatovala. Zjednodušene, na podklade súdneho rozhodnutia o neplatnosti právneho úkonu sa obnoví predtým zapísaný stav. Na základe týchto úvah súd uzavrel, že ak právna úprava akceptuje súdne rozhodnutie o neplatnosti právneho úkonu ako do katastra nehnuteľností zapísateľný výsledok sporového konania iniciovaného na podklade ust. § 137 písm. d) CSP, treba pripustiť aj žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu, ak táto neznamená len parciálne riešenie daného problému a ak sa ňou odstráni právna neistota, t.j. právne postavenie strán sporu sa stane istým bez toho, že by muselo nasledovať ešte ďalšie súdne konanie.

5. Pre posúdenie platnosti kúpnej zmluvy bolo rozhodujúce zistenie, či žalovaný 1. pred uzavretím spornej kúpnej zmluvy so žalovanými 2. a 3. splnil postupy taxatívne vyžadujúce zákonom (§ 140 prvá veta Občianskeho zákonníka), podľa ktorého ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe. Výsluchom strán sporu mal okresný súd preukázať, že medzi účastníkmi predmetnej spornej kúpnej zmluvy nie je vzťah blízkych osôb v zmysle § 116, 117 Občianskeho zákonníka. Žalovaní blízky ani žiadny príbuzenský vzťah medzi nimi neuvádzali. Navyše žalovaní 2. a 3. podpísaním kúpnej zmluvy neboli vôbec podielovými spoluvlastníkmi parc. č. 2778/2 zapísanej v LV č. XXXX v k.ú. U.. Keďže žalovaný 1. neposkytol žalobcom, ktorí sú preukázateľne podľa LV č. XXXX podielovými spoluvlastníkmi uvádzanej nehnuteľnosti v podiele 643/2880-in, možnosť využiť ich predkupné právo, porušil zákon, a preto sa žalobcovia oprávnenne domáhali neplatnosti právneho úkonu - kúpnej zmluvy podľa § 40a Občianskeho zákonníka. Evidentne predkupné právo žalobcov bolo porušené, a pretože nadobúdatelia - žalovaní 2. a 3. neboli ochotní žalobcom ponúknuť nadobudnutý podiel nehnuteľnosti na predaj, hoci ich s ponukou odkúpenia oslovil aj splnomocnený zástupca žalobcov aj z tohto pohľadu okresný súd dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne.

6. Námietku žalovaného 1., ktorou sa dovoľával absolútnej neplatnosti listiny - Dovolania sa neplatnosti právneho úkonu - kúpnej zmluvy o predaji a kúpe spoluvlastníckeho podielu na pozemku zo dňa 15.7.2019, okresný súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Žalobcovia preukazovali doručenie listiny žalovanému 1. podacím lístkom podaným na Pošte Šaštín - Stráže 1 dňa 17.7.2019 s uvedeným adresátom N. S., ul. J.V. XXXX, XXX XX U. - L.. Žalovaný 1. uvádzal, že na predmetnej adrese bývajú dvaja ľudia s priezviskom S.. Okresný súd zistil, že otec žalovaného 1. má iné krstné meno, a to R. S. (nar. XX.X.XXXX). Za predpokladu, že poštový doručovateľ dodržiava doručovací poriadok, o čom okresný súd nemal dôvod pochybovať, listina bola riadne doručená adresátovi, čo mal preukázať aj tým, že sa žalobcom ako nedoručená označenému adresátovi nevrátila. Obranu žalovaného 1. o nedoručení mu Dovolania sa neplatnosti právneho úkonu zo dňa 15.7.2019 súd vyhodnotil ako účelovú.

7. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku a žalobcom priznal ich plnú náhradu.

8. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalovaný 1., ktorým navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť a priznať mu náhradu trov konania s poukazom na § 365 ods. 1 písm. f), h) Civilného sporového poriadku. Argumentoval tým, že nesúhlasí so záverom okresného súdu odôvodňujúcim aplikáciu § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku s tým, že je nepochybné, že žaloby o neplatnosť právneho úkonu sa totiž v doterajšej doktríne (porov. napr. Rubeš, J. a kol., Komentár k občianskemu súdnemu poriadku. 2. diel. Osveta: Bratislava 1959, s. 607) i judikatúre (porov. napr. rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo/180/2016) vždy považovali za žaloby o určenie, či tu nie je právny vzťah (právo) založený takýmto úkonom. Naopak, platnosť, resp. neplatnosť právneho úkonu nie je „právnou skutočnosťou“, ale právnym hodnotením následkov určitej skutočnosti (rozsudok KS Trnava sp. zn. 31Cob/27/2019). V priebehu súdneho konania opakovane poukazoval na skutočnosť, že listina, ktorou sa žalobca dovoláva neplatnosti právneho úkonu, nikdy neprišla do jeho dispozície, takáto listina mu nikdy doručená nebola. Nie je možné ustáliť záver súdu prvej inštancie v časti doručenia takejto listiny v tom smere, že z podacieho lístku, ktorým žalobca adresoval žalovanému 1. ako adresátovi, určitú listinu, a táto sa mu nevrátila späť, je možné uzatvoriť, že dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu mu bolo „doručené“. V kontexte odseku 17 odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom okresný súd označil § 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. katastrálneho zákona ako osobitný predpis uviedol, že pri výklade ustanovení katastrálneho zákona je potrebné tieto komplexne vyhodnotiť s poukazom aj na § 5 ods. 2 katastrálneho zákona (ide o druh zápisu, ktorý nemá právotvorný ale len evidenčný charakter). Treba uviesť, že vlastnícke právo predávajúceho vyhovením žalobe o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy nevzniká, lebo s účinkami ex tunc nebolo kúpnu zmluvou vôbec dotknuté a na nadobúdateľa neprešlo. Nepochybne i v zmysle doterajšej rozhodovacej praxe je možné ustáliť, že na dosiahnutie deklarovania zmeny vlastníka neslúži rozhodnutie súdu určujúce neplatnosť kúpnej zmluvy, ale rozhodnutie určujúce, že predávajúci je, resp. zostal vlastníkom nehnuteľností označených v kúpnej zmluve ako predmet prevodu, a to práve i s poukazom na ust. § 5 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností (uznesenie NS SR 2 Cdo 252/2009). Poukázal na nezrovnalosť medzi zisteným skutkovým stavom a záverom súdu obsiahnutým v odôvodnení bodu 19 rozhodnutia, kde okresný súd konštatuje, že evidentne predkupné právo žalobcov bolo porušené, pretože nadobúdatelia, teda žalovaní 2. a 3. neboli ochotní žalobcom ponúknuť nadobudnutý podiel nehnuteľnosti na predaj, hoci ich s ponukou odkúpenia oslovil aj splnomocnený zástupca žalobcov, preto i z tohto pohľadu súd dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne.

9. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalovaní 2. a 3., ktorým navrhli rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť a priznať im náhradu trov konania s poukazom na § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku. Nesúhlasia so záverom, že žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu je možné subsumovať pod ustanovenie § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku a nie pod § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku. Nová právna úprava Civilného sporového poriadku pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z osobitného právneho predpisu. Ustanovenie § 40a Občianskeho zákonníka nie je takýmto osobitným predpisom, pod ktorý by bolo možné subsumovať žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy pod ustanovenie § 137 písm. d) CSP. Žalobcovia v priebehu konania nepreukázali na podaní žaloby o určenie neplatnosti právneho úkonu, kúpnej zmluvy naliehavý právny záujem, tento ani v priebehu konania žiadnym spôsobom neosvedčili a súd naliehavý právny záujem na podaní tejto žaloby neskúmal, nakoľko vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Na podporu svojich tvrdení poukázali na rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 31Cob/27/2019, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/410/2017, uznesenie NS SR sp. zn. 1Cdo/103/2018.

10. K odvolaniu žalovaného 1. sa vyjadrili žalobcovia a uviedli, že k vyjadreniu žalovaným sa vyjadrili žalobcovia tak, že napadnutý rozsudok navrhujú potvrdiť. Žalovaný 1. porušil povinnosti podľa § 605 Občianskeho zákonníka. Sú presvedčení, že žalovanému 1. bolo dovolanie doručené, keďže zásielka ako nedoručená sa im nevrátila, nepriamo i to, že krátko po odoslaní zásielky prestal žalovaný 1. žalobcov zdravieť. Majú záujem na zrušení a vyporiadaní podielového spoluvlastníctva, keďže ich podiel predstavuje významnú časť výmery.

11. K odvolaniu žalovaných 2. a 3. sa vyjadrili žalobcovia a uviedli, že napadnutý rozsudok navrhujú potvrdiť. Okresný súd zistil, že žalovaný 1. nesplnil povinnosť, ktorú mu pri predaji spoluvlastníckeho podielu určuje zákon, t. j. nevykonal písomnú ponuku. Odkúpenie tohto podielu žalovanými 2. a 3. považujú iba za spôsob ako vyhrotiť susedské vzťahy, keďže žalobcovia a žalovaní 2. a 3. sú susedia. Sú si vedomí, že rozhodnutie nezakladá povinnosť žalovaného 1. predať svoj podiel žalobcom, ale iba obnovenie právneho stavu pred uzavretím kúpnej zmluvy. Obnovením právneho stavu sa však zabráni ďalšiemu zhoršovaniu susedských vzťahov medzi žalobcami a žalovanými 2. a 3., čo považujú za významnú skutočnosť.

12. K vyjadreniu žalobcov k odvolaniu žalovaných 2. a 3. sa vyjadril žalovaný 1. a uviedol, že tvrdenia žalobcov ohľadom ústnych jednaní o predaji podielu, že odkúpenie tohto podielu je iba spôsobom vyhrotenia susedských vzťahov, ako aj argumentácia žalobcov o ich záujme dohodnúť sa s ostatnými spoluvlastníkmi na usporiadaní vlastníckych vzťahov, sú irelevantné. Pridržiava sa podaného odvolania ako aj písomných podaní, stanovísk prezentovaných vo veci.

13. K vyjadreniu žalobcov k odvolaniu žalovaných 2. a 3. sa vyjadrili žalovaní 2. a 3. a uviedli, že žalobcovia vo svojom vyjadrení zopakovali tie isté svoje tvrdenia, ktoré uviedli v podanej žalobe. Zároveň uviedli, že obnovenie právneho stavu by malo zabrániť ďalšiemu zhoršovaniu vzťahov medzi žalovanými 2. a 3. a žalobcami, čo je však absolútne irelevantné tvrdenie, ktoré zároveň žiadnym spôsobom nepreukazuje naliehavý právny záujem žalobcov na podaní žaloby.

14. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolania žalovaným boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými subjektami - zároveň stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie v čase jeho podania pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolania majú zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolaní (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP á contrario), bez potreby doplnenia dokazovania, keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na verejnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), a dospel k záveru, že odvolaniam nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie § 387 CSP.

15. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu vymedzeným rozsahom a dôvodmi odvolania žalobcu bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vo veci správne, ak žalobe vyhovel.

16. Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, keď citoval právny predpis, ktorý aj správne aplikoval a pretože v celom rozsahu (s výnimkou uvedenou v odseku 22), zdieľa i jeho právny záver vo veci o dôvodnosti podanej žaloby, keď vec aj v napadnutom rozsahu i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP, odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť (s výnimkou uvedenou vyššie) a preto nemôže dať za pravdu odvolateľom.

17. Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o a) splnení povinnosti, b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu, c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

18. Pôvodná právna úprava zakotvená v Občianskom súdnom poriadku (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, účinný do 30.6.2016) neobsahovala všeobecné ustanovenie, ktoré by

expressis verbis upravovalo prípustnosť žaloby o určenie právnej skutočnosti. V praxi sa však žaloby na určenie právnej skutočnosti (zvyčajne) pripúšťali vo všeobecnej rovine, ak žalobca preukázal na určení právnej skutočnosti naliehavý právny záujem. Prijatím Civilného sporového poriadku došlo k založeniu novej koncepcie určovacích žalôb v podobe ustanovení § 137 písm. c) a písm. d) Civilného sporového poriadku. Táto je založená na tom, že určovacia žaloba má smerovať k určeniu konkrétneho práva, a to k určeniu jeho existencie alebo neexistencie, ak na takomto určení je naliehavý právny záujem. Je samozrejme možné aj naďalej žalovať na určenie právnej skutočnosti, to je ale limitované prípustnosťou takejto žaloby vo väzbe na osobitný právny predpis. Ustanovenie § 137 písm. d) CSP hovorí o tom, že prípustnosť použitia žaloby o určenie právnej skutočnosti sa viaže na „vyplývanie“ takejto možnosti z osobitného predpisu. Pre prípustnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti je preto postačujúce, ak je takáto možnosť vyvoditeľná, resp. vyplýva z osobitného predpisu. To znamená, že ust. § 137 písm. d) CSP neurčuje, že musí ísť o osobitnú právnu úpravu, ktorá by (iba) explicitne pripúšťala možnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti, ale podľa názoru odvolacieho súdu postačuje, ak prípustnosť takejto žaloby je vyjadrená v osobitnom ustanovení implicitne. Inými slovami, ak existuje určité zákonné ustanovenie a z jeho obsahovej stránky možno vyvodiť prípustnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti, je takáto žaloba procesne prípustná.

19. Podľa § 140 Občianskeho zákonníka, ak sa spoluvlastnícky podiel prevádza, majú spoluvlastníci predkupné právo, ibaže ide o prevod blízkej osobe (§ 116, 117). Ak sa spoluvlastníci nedohodnú o výkone predkupného práva, majú právo vykúpiť podiel pomerne podľa veľkosti podielov.

20. Podľa § 40a Občianskeho zákonníka ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá.

21. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že v danom prípade sa jedná o žalobu podľa § 137 písm. d) CSP a nie o žalobu podľa § 137 písm. c) CSP, pri ktorej by bolo potrebné zaoberať sa otázkou naliehavého právneho záujmu. Niet pochyb, že právnou skutočnosťou je (aj) právny úkon, ktorý je právnou teóriou charakterizovaný ako tzv. subjektívna právna skutočnosť. Pokiaľ tu teda išlo o žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu, táto je subsumovateľná pod ust. § 137 písm. d) CSP upravujúce určenie právnej skutočnosti a nie pod ust. § 137 písm. c) CSP, aplikácie ktorého sa odvolatelia (nedôvodne) domáhajú.

22. Zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ustanovenie § 137 písm. d) CSP pripúšťa žalobu o určenie právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu, pričom osobitným právnym predpisom v danom prípade, z ktorého vyplýva oprávnenie domáhať sa určenia neplatnosti kúpnej zmluvy (právnej skutočnosti) je § 40a v spojení s § 140 Občianskeho zákonníka (porov. uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/211/2019, uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/201/2018, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/26/2020).

23. S ohľadom na uvedené v odsekoch 17 až 21 námietka žalovaných vo vzťahu k aplikácii § 137 písm. c) CSP a k nepreukázaniu naliehavého právneho záujmu žalobcami neobstojí.

24. Ustanovenie § 40a Občianskeho zákonníka zakladá domnienku, že ak ide o niektorý z dôvodov neplatnosti právneho úkonu, ktoré sú taxatívne uvedené v odseku 1 tohto ustanovenia, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takýmto úkonom dotknutý, nedovolá neplatnosti právneho úkonu. Dovolanie sa relatívnej neplatnosti je právnym úkonom, ktorý musí vyjadrovať ako skutočnosť, že ide o uplatnenie relatívnej neplatnosti, tak aj vadu právneho úkonu, ktorá v danej konkrétnej veci jeho relatívnu neplatnosť spôsobila. Zákon tu ponecháva uplatnenie relatívnej neplatnosti na vôli osoby dotknutej vadným právnym úkonom. Nepostačuje však, pokiaľ na túto neplatnosť v súdnom konaní len upozorní; to ešte neznamená, že sa relatívnej neplatnosti dovoláva. To však neznamená, že by sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu bolo potrebné dovolávať v samostatnom konaní. V začatom súdnom konaní otázka relatívnej neplatnosti právneho úkonu je potom riešená ako otázka predbežná,

avšak za situácie, keď sa jej dotknutý účastník úkonu nastávajú doručením prejavu vôle všetkým subjektom (účastníkom) neplatného právneho úkonu.

25. Vo všeobecnosti možno uviesť, že spoluvlastník, ktorý je oprávnený z predkupného práva (§ 140 Občianskeho zákonníka), má pri porušení jeho predkupného práva na výber, či sa bude na súde domáhať určenia relatívnej neplatnosti zmluvy o prevode podielu (§ 40a Občianskeho zákonníka); či sa bude domáhať voči nadobúdateľovi, aby mu nadobudnutý spoluvlastnícky podiel ponúkol na kúpu za rovnakých podmienok; alebo sa uspokojí s tým, že mu zostáva zachované predkupné právo, avšak už voči nadobúdateľovi.

26. Dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu je jednostranný hmotno-právny právny úkon adresovaný účastníkom právneho úkonu a možno ho urobiť oznámením alebo námietkou, a to aj ústne. Tento prejav vôle musí vyjadrovať jednak skutočnosť, že ide o uplatnenie relatívnej neplatnosti a tiež aj konkrétnu vadu právneho úkonu, ktorá má v danej veci relatívnu neplatnosť za následok. Relatívnu neplatnosť možno uplatniť aj priamo v civilnom sporovom konaní žalobou (prípadne vzájomnou žalobou), ktorá bola riadne doručená strane sporu (ako účastníkovi právneho úkonu), proti ktorej dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu smeruje. Pokiaľ ide o dvojstranné a viacstranné právne úkony, musí sa dotknutý účastník úkonu dovoliavať neplatnosti voči všetkým ostatným účastníkom. Právne účinky dovolania sa neplatnosti právneho úkonu (nastupujúce vždy ex tunc) nastávajú okamihom, keď dôjde účastníkom právneho úkonu dovolanie vo forme oznámenia neplatného právneho úkonu adresovaného buď druhému účastníkovi, resp. ostatným účastníkom relatívne neplatného právneho úkonu, alebo ak sa dovoláva neplatnosti tretia osoba, všetkým účastníkom právneho úkonu. Osobitným právnym predpisom, z ktorého vyplýva oprávnenie žalobcov domáhať saurčenia neplatnosti kúpnej zmluvy (právnej skutočnosti) je § 40a Občianskeho zákonníka v hmotnoprávnej rovine daného prípadu v spojení s § 140 Občianskeho zákonníka.

27. Za situácie, kedy je oprávneným spoluvlastníkom namietané porušenie jeho predkupného práva a účastníci dotknutej kúpnej zmluvy dobrovoľne nemienia odstrániť navodený protiprávny stav, neostáva oprávnenému spoluvlastníkovi (pokiaľ si z oprávnení „opomenutého“ spoluvlastníka vybral túto eventualitu) iná možnosť, ako domáhať sa vyslovenia relatívnej neplatnosti na súde.

28. Aby nastali účinky relatívnej neplatnosti právneho úkonu, stačí aj mimosúdne oznámenie osoby úkonom dotknutej, že sa dovoláva tejto neplatnosti, a teda sa nevyžaduje v každom prípade výrok o neplatnosti rozsudkom súdu. Iba ak druhý účastník popiera uplatnený dôvod relatívnej neplatnosti, potom je namieste, aby sa oprávnený dovolal súdnej ochrany (porov. R 50/1985).

29. V rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „NS SR“), konkrétne v jeho rozsudku z 31. augusta 2010 sp. zn. 5 Cdo 211/2009, bol prijatý záver: „Zákon pre to, aby nastali účinky tzv. relatívnej neplatnosti právneho úkonu neustanovuje žiadnu formu dovolania sa tejto neplatnosti. Možno tak urobiť i žalobou (vzájomnou) podanou na súde alebo námietkou v rámci obrany proti uplatnenému právu (nároku) v konaní pred súdom.“ Na tomto právnom závere zotrvala rozhodovacia prax dovolacieho súdu, keď NS SR v rozsudku z 25.11.2020 sp. zn. 6 Cdo 89/2018 okrem iného konštatoval, že: „Dovolanie sa relatívnej neplatnosti treba považovať za jednostranný výslovný prejav vôle, z ktorého musí byť zrejmé, že relatívna neplatnosť právneho úkonu sa skutočne uplatňuje, a v čom konkrétne vada právneho úkonu, ktorá má za následok neplatnosť, spočíva. Musí sa adresovať druhému účastníkovi (ostatným účastníkom) právneho úkonu alebo všetkým jeho účastníkom, ak ten, kto sa dovoláva relatívnej neplatnosti právneho úkonu, nie je účastníkom tohto právneho úkonu. Právne následky dovolania sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu nastávajú okamihom dôjdenia tohto prejavu vôle do dispozičnej sféry buď druhému účastníkovi alebo ak sa dovoláva relatívnej neplatnosti tretia osoba, všetkým účastníkom právneho úkonu.“; „Zákon pre to, aby nastali účinky tzv. relatívnej neplatnosti právneho úkonu neustanovuje žiadnu formu dovolania sa tejto neplatnosti. Možno tak urobiť i žalobou (vzájomnou žalobou) podanou na súde alebo námietkou v rámci obrany proti uplatnenému právu (nároku) v konaní pred súdom. V nadväznosti na tieto závery je potrebné pripomenúť tiež prijaté závery NS SR vo vzťahu k náležitostiam právnych úkonov a to konkrétne vyjadrené v rozsudku NS SR z 31.5.2016 sp. zn. 5 Cdo 429/2014, v ktorom sa okrem iného uvádza: „Náležitosťou každého právneho úkonu musí byť samozrejme aj vôľa smerujúca k uskutočneniu tohto úkonu. K tomu, aby bol úkon platný a vyvolal právne následky, je nevyhnutné, aby vôľa bola bezvadná, teda mala zákonom požadovanú kvalitu v podobe jej slobody, vážnosti, určitosti a zrozumiteľnosti. Vôľa konajúceho subjektu musí zahŕňať

nielen rozhodnutie k učeniu právneho úkonu, ale aj predstavu o reálnom obsahu úkonu, vrátane jeho právnych následkov. Iba v takomto prípade je možné hovoriť o znaku „vážnosti“ vôle konajúceho subjektu.“; „Vzhľadom k tomu, že vôľu nie je možné objektívne skúmať, o jej obsahu svedčí len jej vonkajšia manifestácia, teda jej prejav, ktorým konajúci subjekt urobí svoju vôľu rozpoznateľnú pre okolie. Vonkajší prejav vôle potom v súhrne s konkrétnymi okolnosťami, za ktorých bol urobený, dáva v prípade pochybností odpoveď na otázku, či úkon bol urobený vážne a či konajúca osoba skutočne chcela vyvolať účinky, ktoré s takýmto prejavom vôle spája.“

30. Podľa § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde.

31. Ak ide o písomný prejav vôle, treba ho považovať za došlý v okamihu, kedy sa ocitne vo sfére jeho dispozície. Písomnosť sa ocitne vo sfére dispozície druhého účastníka tým, že získa možnosť zoznámiť sa s jej obsahom (napr. tým, že si ju vyzdvihne na pošte, ktorá mu jej doručenie oznámila). Nie je pritom nevyhnutné, aby sa druhý účastník skutočne s obsahom prejavu vôle zoznámil. Rozhodujúce je, aby mal objektívnu možnosť obsah písomnosti poznať (porov. rozsudok NS SR sp. zn. 4 M Cdo 14/2011). Z § 40a Občianskeho zákonníka nevyplýva, že by dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu malo byť doručené do vlastných rúk, keďže z neho nevyplýva ani len požiadavka, aby toto dovolanie malo písomnú formu (!). Takýto prejav je teda možné druhej strane doručiť akýmkoľvek spôsobom, ktorým sa dostane do sféry jej dispozície. Ak sa teda doručuje využitím poštových služieb, postačí, ak je adresátovi vhozený do jeho poštovej schránky list obsahujúci takýto prejav vôle, prípadne oznámenie, že list tohto obsahu je pre adresáta uložený na pošte. Týmto okamihom je splnená podmienka, že takýto prejav vôle došiel adresátovi a je voči nemu účinný v zmysle § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V prerokovanej veci je aj z obsahu podacieho lístka na č.l. 34 zrejme, že žalobcovia dňa 17.7.2019 podali na poštovú prepravu zásielku pre žalovaného 1. ako adresáta na adresu J. V. XXXX, U.-L.. Na tejto adrese žalovaný 1. býva, čo žalovaný 1. ani nepoprel, na ktorej musí mať teda zriadenú schránku a prebrať poštu (musí byť teda ako adresát známy). Vzhľadom na to nemožno mať vôbec dôvodné pochybnosti o tom, že na tejto adrese mu pošta doručila doporučenú zásielku (Dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu zo dňa 15.7.2019). Ako už bolo uvedené, takýmto oznámením mu bola vytvorená možnosť sa s obsahom zásielky oboznámiť, teda bola splnená podmienka, že táto zásielka (a v nej obsiahnutý prejav - Dovolanie sa neplatnosti právneho úkonu zo dňa 15.7.2019) mu došla a prejav vôle v nej uvedený pôsobí voči žalovanému 1. v zmysle § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Záver súdu prvej inštancie o účelovosti obrany žalovaného 1. o nedoručení mu Dovolania sa neplatnosti považuje odvolací súd za dôvodný, keďže samotná skutočnosť, že na adrese žalovaného 1. býva aj jeho otec (R. S., nar. XX.X.XXXX) nepreukazuje tvrdenie žalovaného 1., že mu zásielka od žalobcov nebola doručená. Na podporu záveru o tom, že podmienka dovolania sa neplatnosti právneho úkonu voči žalovanému 1. odvolací súd poukazuje na to, že identický spôsob doručenia Dovolania sa neplatnosti zvolili žalobcovia aj vo vzťahu k žalovaným 2. a 3., ktorí túto skutočnosť v konaní (vôbec) nenamietali. Zároveň odvolací súd poukazuje na to, že ak by aj účinky relatívnej neplatnosti právneho úkonu nenastali pred podaním žaloby (tak ako to nedôvodne tvrdí žalovaný 1.), nastali by doručením žaloby žalobcov žalovanému 1. dňa 3.1.2020 (žalovanému 2. dňa 22.1.2020 a žalovanej 3. dňa 18.1.2020).

32. S ohľadom na uvedené v odseku 31 sa odvolací súd nestotožňuje s nesúhlasom žalovaného 1. so záverom súdu prvej inštancie o doručení mu Dovolania sa neplatnosti právneho úkonu.

33. K poukazu žalovaného 1. na nezrovnalosť medzi zisteným skutkovým stavom a záverom súdu obsiahnutým v odôvodnení bodu 19 rozhodnutia, kde okresný súd konštatuje, že evidentne predkupné právo žalobcov bolo porušené, pretože nadobúdatelia, teda žalovaní 2. a 3. neboli ochotní žalobcom ponúknuť nadobudnutý podiel nehnuteľnosti na predaj, hoci ich s ponukou odkúpenia oslovil aj splnomocnený zástupca žalobcov, preto i z tohto pohľadu súd dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne, odvolací súd konštatuje, že odvolateľ opomenul, že v odseku 19 odôvodnenia napadnutého rozsudku okresný súd správne uzavrel, že žalovaný 1. neposkytol žalobcom možnosť využiť predkupné právo (čo žalovaný 1. v konaní ani nenamietal pozn. odvolacieho súdu), čím porušil zákon a preto sa žalobcovia oprávnenne domáhali neplatnosti právneho úkonu - kúpnej zmluvy podľa § 40a Občianskeho zákonníka. Je evidentné, že z uvedeného dôvodu okresný súd žalobe vyhovel. Pokiaľ okresný súd konštatoval (aj) dôvod na vyhovieť žalobe, že žalovaní 2. a 3. neboli ochotní žalobcom ponúknuť nadobudnutý podiel na nehnuteľnosti na predaj, uvedené považuje odvolací súd na nadbytočné s

ohľadom na už uvedený záver o dôvodnosti podanej žaloby z dôvodu porušenia predkupného práva zo strany žalovaného 1.

34. S poukazom na to, že v konaní boli preukázané podmienky v zmysle § 40a v spojení s § 140 Občianskeho zákonníka, súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom I. výrokom vyhovením žalobe rozhodol vecne správne a preto odvolací súd po vysporiadaní sa s podstatnými tvrdeniami odvolateľa, s použitím § 387 ods. 1 a 2 CSP napadnutý I. výrok potvrdil.

35. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci, ods. 2 ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

36. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, ods. 2 o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

37. Prvoinštančný súd II. výrokom priznal žalobcom 1. a 2. náhradu trov konania vo výške 100 %, s tým, že o trovách konania súd prvého stupňa rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Odvolací súd konštatuje, že postup okresného súdu, ktorým priznal žalobcom nárok na náhradu trov (prvoinštančného konania), keďže v konaní dosiahli plný úspech bol správny, avšak okresný súd už nerozhodol voči komu žalobcom 1. a 2. nárok priznáva. V konaní na strane žalovaných vystupovali (až) traja, voči ktorým boli žalobcovia v konaní úspešní, preto bolo dôvodné rozhodnúť tak, že žalobcom sa priznáva nárok voči (všetkým trom žalovaným). Vzhľadom na uvedené, pokiaľ súd prvej inštancie priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania (z dôvodu vyhovenia žalobe), rozhodol v podstate vecne správne, potrebné bolo len zmeniť formuláciu (II.) výroku o náhrade trov konania tak, že žalobcom 1. a 2. priznáva nárok na náhradu trov konania voči žalovaným 1., 2., 3., v plnom rozsahu, preto odvolací súd napadnutý II. výrok postupom podľa § 388 CSP zmenil.

38. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku účastníka konania, ktorý ju nastolil. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu argumentáciu odvolateľov, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

39. V odvolacom konaní úspešným žalobcom 1. a 2. v celom rozsahu, keďže v II. výroku napadnutého rozsudku došlo iba k formálnej zmene formulácie napadnutého výroku, vznikol podľa § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu voči žalovaným 1., 2., 3., ktorí boli v celom rozsahu neúspešní a neboli tu dané žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali úspešným žalobcom výnimočne náhradu trov konania nepriznať (§ 257 CSP). O výške náhrady trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku, a to samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

40. Odvolací súd dáva prvoinštančnému súdu do pozornosti, že v záhlaví napadnutého rozsudku je nesprávne uvedené priezvisko žalovanej 3., čo odôvodňuje postup podľa § 224 CSP.

41. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).